

Premija na rizik

Rizik od rata dodao pet dolara ceni nafte

Platts: Pitanje vremena novi razorni sukob na Bliskom istoku

Goldman: Brent ide do 75\$ barel zbog premije na rizik

Nova procena rizika na globalnoj naftnoj sceni

Efekti u Evropi od napada na Saudijsku naftnu privredu?

IEA: Vanredne zalihe nafte pokrivaju 15-dnevne globalne potrebe

Tripartitni pregovori o tranzitu gasa preko Ukrajine – nastavak u oktobru

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

SADRŽAJ

NAFTA

CNBC: Kakvi su efekti u Evropi od napada na Saudijska postrojenja	OVDE
Goldman: Brent ide do 75\$ barel zbog premije na rizik	OVDE
Platts: Neminovan razorni sukob na Bliskom istoku	OVDE
Saudijski ministar: Proizvodnja se vraća se u normalu do kraja septembra	OVDE
Ranjivost naftne infrastrukture novi element u procenama tržišta	OVDE
Rijad optužuje Iran, Tramp čeka dokaze	OVDE
Tramp naredio dodatne sankcije Teheranu	OVDE
EU ne pominje Iran u reakciji na bombardovanje saudijskih rafinerija	OVDE
Pod znakom pitanja IPO Saudi Aramca	OVDE
Chevron: Mali kratkoročan efekat za američko tržište	OVDE
Nova procena rizika na globalnoj naftnoj sceni	OVDE
IEA: Vanredne zalihe nafte pokrivaju 15-dnevne globalne potrebe	OVDE
Zalihe Saudijske Arabije privremeno rešenje	OVDE
Hedž fondovi ulažu na rast cena nafte	OVDE
UNKS: Kretanje cene Brent nafte	OVDE

GAS

Bugarski sud vratio posao izgradnje deonice Turskog toka saudijskom Arkadu	OVDE
Bugarska deonica Turskog toka najranije spremna na leto 2021.....	OVDE
Tripartitni pregovori o tranzitu gasa preko Ukrajine	OVDE
Buduća Evropska komisija gradi klimatsku strategiju na prirodnom gasu	OVDE

REGION

Crna Gora: preko 100 miliona evra od akciza na gorivo	OVDE
Poskupelo gorivo u Hrvatskoj – ne zbog situacije na Bliskom istoku	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu	OVDE

NAFTA

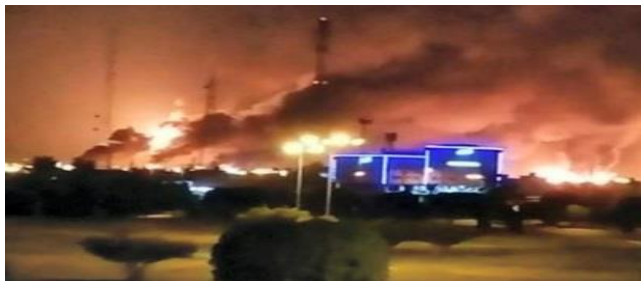
CNBC: Kakvi su efekti u Evropi od napada na Saudijsku naftnu privredu ?

NIJUEK - Iako je energetska zavisnost Evrope od Saudijske Arabije mala, efekti dugotrajnog pada proizvodnje nafte mogli bi ozbiljno uticati na evropske ekonomije, komentariše **CNBC** posledice od napada prošle subote na saudijske naftne instalacije.

Očigledna posledica biće u uvećanim troškovima snabdevanja gorivom i samim tim na cene nafte i gasa, ali najozbiljnija politička sporedna posledica mogla bi biti povećanje energetske zavisnosti EU od Rusije, konstatuje američka TV mreža.

Stabilnost snabdevanja energijom u EU je već krhka, jer većina uvoznog goriva dolazi iz nekoliko zemalja. U 2018. gotovo 27,3% uvoza sirove nafte u EU dolazi iz Rusije, a mali udeo, 6,6%, ima Saudijska Arabija.

Izvoz američke nafte u Evropu danas je na sličnim nivoima. Američke isporuke u Evropu udvostručile su se na 430.000 barela na dan (bd) u 2018. godini, ili 6% ukupnog uvoza, kažu podaci kompanije **Refinitiv Eikon**.

"Najnovije najave iz kraljevine da bi popravljane razorene infrastrukture moglo potrajati mesecima verovatno će povećati rizik za isporuku sirove nafte u Evropu", kaže za **CNBC** Martin Vladimirov, ekspert za pitanja energetske bezbednosti i bivši naftni savetnik u Saudijskoj Arabiji.

"Mogli bismo očekivati da će Rusija pojačati izvoz kako bi pokrila svaki potencijalni fizički deficit na evropskom tržištu", dodaje on. Prema Vladimirovu, ako cene nafte ostanu uvećane tokom sledećih nekoliko meseci, cene prirodnog gasa (u dugoročnim ugovorima indeksiranim naftom) mogle bi rasti i zimi i na proleće 2020.

Napadi na rafineriju Abkajk i naftno polje Hurajs oborili su za 5,7 miliona barela na dan, odnosno 50% proizvodnju i ponudu nafte Saudijske Arabije, što je **najveći poremećaj u globalnom snabdevanju u poslednjih pola veka**.

Događaj je pokrenuo nagađanja o cenama nafte od 100 USD/ bbl, ali taj bi se scenario "dogodio samo ako dođe do totalnog rata između Saudijske Arabije i Irana", kaže Jay Hatfield, portfeljni menadžer u firmi Infracap.

Goldman: Brent ide do 75\$ barel zbog premije na rizik

NIJUEK - Prema Goldman Sachs-u, vrlo kratak, recimo jednonedeljni prekid u proizvodnji Aramca verovatno bi, kao premiju na rizik, dodao 3 do 5 dolara na cene nafte na dugi rok.

Ali prekid na sadašnjim nivoima od dve do šest nedelja, pored ovog kretanja u cenama na dugi rok, mogao bi da uveća forward krivulju Brenta za 2 do 9 dolara po barelu, respektivno.

Ukupno očekivano kretanje cena bilo bi između 5 i 14 dolara po barelu, srazmerno dužini prekida u snabdevanju.

Zaključno sa prvim danu trgovanja na njujorškoj berzi ove nedelje, koji analitičari nazivaju „istorijskim“, cene Brenta uvećane su za 14,6%, na 69,02\$ barel, nakon što su u jednom trenutku odskočile za čak 19,5%. Cene američke WTI za oktobar istovremeno su uvećane za 14,7%, na 62,90\$/bbl, što nije zabeleženo od 21. maja ove godine, prenosi **CNBC**.

Tržište istorijski ima preteranu inicijalnu reakciju

Već u utorak, međutim, cene su pale za oko 5%, što analitičari tumače činjenicom da tržište istorijski ima tendenciju preterane inicijalne reakcije na neki geopolitički potres.

DIZEL
G-DRIVE

MOĆNA TRANSFORMACIJA

POVEĆANA SNAGA MOTORA

POBOLJŠANE PERFORMANSE MOTORA

PROFESIONALNA ZAŠTITA SISTEMA ZA GORIVO

Saudijski ministar: Proizvodnja se vraća se u normalu do kraja septembra

RIJAD - Saudijski ministar energetike Abdulaziz Bin Salman rekao je u utorak da su mogućnosti proizvodnje nafte upola već obnovljene i da će se proizvodnja vratiti u na nivo pre napada do kraja ovog meseca.

Polovina gubitka proizvodnje nafte od napada vraćena je, kaže Bin Salman, dodajući da će proizvodni kapacitet do kraja septembra dostići 10 miliona barela na dan (Mbd), a 12 Mbd do kraja novembra, prenosi *Seeking Alpha*.

Ranjivost naftne infrastrukture novi element u procenama tržišta

NUJORK, LONDON - "Bez obzira da li će Saudijskoj Arabiji biti potrebno pet dana ili mnogo više da se obnovi proizvodnja i ponuda nafte, postoji samo jedan racionalni zaključak od napada na naftna postrojenja te kraljevine - taj je infrastruktura vrlo ranjiva", smatraju analitičari Citi banke.

© J. M. G. / Getty Images

"Tržištu je potrebno da uzme u obzir novi nivo ranjivosti lanca snabdevanja, tako da se brzina kojom se Saudijska ponuda može vratiti važna ne samo za ovaj slučaj, već i za buduće poremećaje dodaju analitičari

Za globalno tržište nafte, saudijsko zaustavljanje proizvodnje i ponude nafte za 5,7 miliona barela na dan predstavlja najveći iznenadni poremećaj snabdevanja ikada zabeležen, nadmašivši čak gubitak nakon invazije Kuvajta i iranske revolucije, prenosi *Seeking Alpha*.

Platts: Neminovan razorni sukob na Bliskom istoku

LONDON - Saudijska Arabija nastoji da uveri svoje kupce da će napad bespilotnih letelica tokom vikenda na njena ključna postrojenja za preradu sirove nafte imati ograničene posledice po snabdevanje. Analitičari istovremeno ocenjuju da će značajne količine uskladištene nafte u Saudijskim rezervoarima pomoći održavanju protoka izvoza i ublažiti bilo kakve poremećaje u kratkom roku.

Napadi iz bespilotnih letelica rano u subotu na postrojenja rafinerije u Abkajku, najvećem kompleksu za preradu nafte na svetu, kao i na veliko naftno polje Hurajs dolaze u vreme kada se čini da se globalno tržište nafte steže, sa potražnjom koja je poslednjih nedelja nadjačala ponudu kao posledicu rezova OPEC-a i kolapsa proizvodnje u Venecueli, uz efekte američkih sankcija na ponudu Irana.

Pogrešna teorija da je tržište zagušeno ponudom

"Sadašnja tržišta nafte ponašaju se kao da je tržište prekomerno snabdeveno, a potražnja usporena", rekao je Joe McMonigle, analitičar iz kompanije Hedgeye Capital. "Napad na ključnu naftnu infrastrukturu tako važnu za globalno snabdevanje dovešće u pitanje ovu teoriju".

&P Global Platts Analytics, koji redviđa da bi cene Brenta mogle ostići 70, a možda i 80 dolara barel, ocenjuje globalni rezervni proizvodni kapacitet od 2,3 milijuna barela na dan (Mbd) - od čega više od 1,6 Mbd drži Saudijska Arabija.

Napad na postrojenja Saudijske Arabije maksimalno će podići nervozu na tržištu, s obzirom na neizvesnosti u Jemenu, Iraku, Libiji i drugde", ocenjuje Platts Analytics. "Štaviše, s obzirom na zapaljivu kombinaciju regionalnog i sektaškog rivalstva na Bliskom Istoku, ekonomskog stresa, visokog broja mladih i upornog prisustva džihadista, sledeći razorni sukob mogao bi biti pitanje vremena."

UVEK UZ PRIRODU

UVEK UZ LJUDE

UVEK KA CILJU

UVEK U POKRETU

WWW.LUKOIL.RS

Rijad optužuje Iran, Tramp čeka dokaze

RIJAD, VAŠINGTON - Saudijska Arabija je saopštila da je iransko oružje upotrebljeno za napad na njene naftne instalacije, odbacujući tvrdnje o odgovornosti jemenskih pobunjenika iz grupacije Huti, piše **Bloomberg**.

Tvrdnje Rijada dolaze nakon što su američke obaveštajne službe, navodno, razmenile informacije sa Saudijscima da je Iran bio polazište za realizovanje napada.

Ovo analitičari smatraju potencijalno značajnom informacijom, jer je američki predsednik Tramp u ponedeljak rekao da su SAD spremne "kao zapeta puška" za potencijalni odgovor zavisno od potvrde pomenute tvrdnje, posle čega će odlučiti o načinu na koji će odgovoriti.

Tramp naredio dodatne sankcije Teheranu

VAŠINGTON - Predsednik Donald Tramp u sredu je objavio da je naredio veliko povećanje sankcija Iranu. Tramp nije dao objašnjenje u kratkoj objavi preko svog

Twitter naloga, ali je jasno da inicijativa prati američke tvrdnje da Islamska Republika stoji iza napada u subotu na Saudijsku Arabiju.

Zvanični Rijad je istovremenu u sredu saopštio da će objaviti materijalne dokaze o odgovornosti Irana za napad, prenosi **Reuters**.

EU ne pominje Iran u reakciji na bombardovanje saudijskih rafinerija

BRISEL - Evropska unija upozorila je u nedelju na "realnu pretnju regionalnoj sigurnosti" na Bliskom Istoku nakon napada na saudijske naftne rafinerije, ali u prvoj reakciji nije želela da napad proiranske pobunjeničke grupacije Huta adresira na Teheran, kako su to uradili Vašington i Saudijska Arabija.

Pod znakom pitanja IPO Saudi Aramca

RIJAD, LONDON - Planirana domaća javna ponuda za Saudi Aramco mogla bi se odložiti nakon napada na Abkajk, prenosi u sredu **Reuters**.

Aramco navodno insistira da se nastavi a sastancima s bankarima o organizaciji IPO-a, ali nova situacija ukazuje da bi moglo proći nekoliko meseci dok se obnovi proizvodnja, što može uticati na efekte prve prodaje akcija svakako najvrednije svetske, ali još na berzama neizlistane kompanije.

Aramco je nameravao da proda 1 odsto akcija kompanije u nastojanju da prikupi 20 milijardi dolara, ali napadi predstavljaju materijalni rizik za investitore. "Čak i ako se naftna postrojenja Saudijske Arabije brzo obnove, napadi od prošlog vikenda izaziva zabrinutost zbog potencijalnog geopolitičkog rizika i potrebnog nivoa premija", rekla je Monica Malik, šef ekonomskog sektora u Abu Dhabi Commercial Bank. Napad je pokazao da više od polovine proizvodnje Aramca može biti prekinuto preko noći - pa ta ranjivost mora da se uvede u procenu kompanije, dodaje ona u pisanoj analizi.

Chevron: Mali kratkoročan efekat za američko tržište

NUJORK - Napad na saudijske naftne pogone neće imati većeg uticaja na američku proizvodnju nafte u kratkom roku, ali ima efekat alarma zbog opasnosti na naftnom tržištu, rekao je za **CNBC** izvršni direktor Chevron-a, Michael Wirth.

"Možda su cene na tržištu malo porasle zbog rizika s kojima nikada nismo ozbiljnije računali", rekao je Wirth. "Ovi događaji pokazuju da su ti rizici stvarni", dodaje on.

"Međutim, osnovna makro pozadina se nije promenila i dugoročna dinamika snabdevanja verovatno se nije promenila, rekao je čelnik američkog majorsa, dodavši da je još prerano za podizanje planova kapitalne potrošnje kao odgovor na veće cene sirove nafte.

Nova procena rizika na globalnoj naftnoj sceni i promena strategije bezbednosti

LONDON - Abkajk prerađuje otprilike polovinu sve proizvedene sirove nafte u monarhiji, uključujući proizvodnju iz super gigantskog polja Gavar (3,8 miliona barela dnevno - Mbd) i Šajbaha (1 Mbd).

Abkajk je jedino osetljivo mesto gde se mogu dugotrajno sa globalnog naftnog tržišta ukloniti milioni barela dnevnog snabdevanja ako se dovoljno ozbiljno ošteti. Dugo je prepoznat kao najveći sigurnosni rizik u celom svetu.

Iz tog razloga, Abkajk je jedno od najčuvanijih mesta na planeti. Saudijska Arabija na tom perimetru neprekidno drži naoružane straže, a sigurnosne snage aktivno tragaju za pretnjama stranih militantata i domaćih disidenata.

Osim toga, Sjedinjene Države drže veliku stanicu Centralne obaveštajne agencije u zemlji i imaju vojno osoblje stacionirano u Istočnoj provinciji radi zaštite od spoljnih pretnji.

Abkajk veća pretnja globalnom snabdevanju od Hormuza

Abkajk je, piše **Reuters**, oduvek bio mnogo veći izvor rizika za tržište nafte nego Hormuški tesnac. Ali sve do subotnjeg napada, pretpostavljalo se da postoji mala verovatnoća da se zidovi zaštite probiju, osim u slučaju otvorenog sukoba sa Iranom.

Saudijske sigurnosne snage osujetile su 2006. pokušaj napada bombaša samoubica na taj poligon kada su stražari otvorili vatru na najmanje dva automobila natovarena eksplozivom prilikom pokušaja da probiju kapije.

Napad u subotu pokazao je da je procena bila pogrešna. Napad Abkajk će stoga primorati aktere na ponovnu veliku procenu sigurnosnih rizika na naftnom tržištu, posebno tamo gde je globalna ranjivost svedena na jednu rizičnu tačku.

Sledi preispitivanje bezbednosne strategije Saudijske Arabije

Na kratak rok kritična pitanja su kako obnoviti postrojenja Abkajka i zaštititi ga od daljih napada. Dugoročno gledano, pitanje je kako smanjiti oslanjanje na ovaj poligon preusmeravanjem protoka nafte i stvaranjem većih viškova u izvoznom naftnom sistemu te zemlje.

Abkajk će takođe zahtevati preispitivanje sigurnosne strategije petro-monarhije, čiji je fokus bio jačanje saveza sa Sjedinjenim Državama, vršenje maksimalnog pritiska na Iran, negovanje bliskih veza s Izraelom i premeštanje fokusa sa Libana i Irak na Siriju i Jemen. Strategija je pretpostavljala da se oružana konfrontacija s Iranom može održati izvan granica Saudijske Arabije, uz obezbeđenje proizvodnje nafte i domaćih gradova, što više nije slučaj, konstatuje **Reuters**.

NOVA POGODNOST ZA KORISNIKE MOL KARTICE ZA GORIVO!

Uz MOL kartice za gorivo dolazite do najjednostavnijih rešenja za naknadu troškova za prevoz zaposlenih koji koriste svoje automobile za dolazak na posao!

kartice@molserbia.rs

HIP

PETROHEMIJA

HIPLEX

HIPTEN

HIPREN

POLIMERI KOJI IMAJU IME

IEA: Vanredne zalihe nafte pokrivaju 15-dnevne globalne potrebe

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) objavila je u sredu da su "za sada tržišta i dalje dobro snabdevena naftom obilnim dostupni zalihama. Zemlje članice IEA drže oko 1,55 milijardi barela u vanrednim zalihama u agencijama pod kontrolom vlada, što predstavlja 15 dana ukupne svetske potražnje za naftom. To se može iskoristiti u hitnoj kolektivnoj akciji i bilo bi više nego dovoljno da se nadoknadi bilo kakav značajniji poremećaj u isporuci tokom dužeg vremenskog perioda.

Osim toga, zemlje članice IEA takođe poseduju 2,9 milijardi barela industrijskih zaliha zaključno sa krajem jula, što je najveći nivo u dve godine, dovoljan da pokrije više od mesec dana svetske potražnje za naftom. Te zalihe uključuju oko 650 miliona barela obaveznih hitnih zaliha, koje se mogu odmah staviti na tržište kada vlade to odluče.

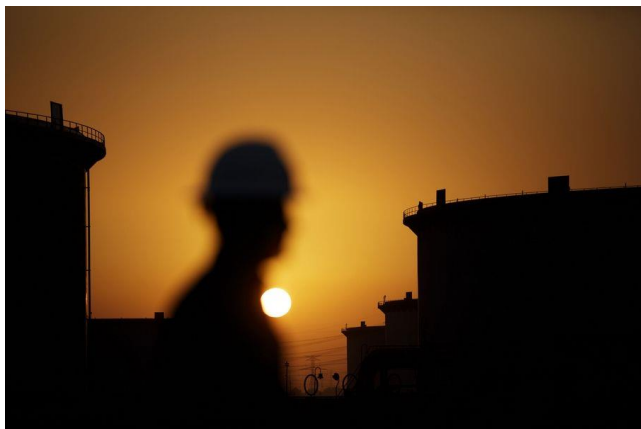
Uzeto zajedno, ove hitne rezerve mogu u slučaju potrebe o dodatnog snabdevanja na globalnom tržištu, saopštila je **IEA**.

MITAN OIL

Zalihe Saudijske Arabije privremeno rešenje

LONDON - Saudijska Arabija će pokušati održati isporuke svojim glavnim petro-kupcima povlačenjem sirove nafte iz dosta smanjenih skladišta u monarhiji i u njenoj globalnoj mreži dok popravlja i zamenjuje instalacije oštećene u napadima od minule subote, piše **Reuters**.

Saudijska Arabija je krajem jula prijavila domaće zalihe sirove nafte od 180 miliona barela, pokazali su vladini podaci dostavljeni Zajedničkoj inicijativi međunarodnih organizacija za podatke o nafti i gasu iz Rijada (JODI).

Saudi Aramco takođe drži nekoliko desetina miliona barela u blizini svojih kupaca u zakupljenim skladištima u Holandiji, Japanu i Egiptu.

Domaće zalihe su krajem jula bile relativno niske, pale su za 50 miliona barela (22%) od jula 2018. i za 150 miliona barela (45%) u odnosu na postignuti vrhunac nakon pada u oktobru 2015. godine.

Konstantno opadanje tokom gotovo četiri godine ostavilo je domaće zalihe na najnižem nivou od 2007. godine, pokazali su podaci JODI-ja.

Krajem jula zalihe su bile dovoljne da pokriju izvoz od 18 dana, domaće potrebe rafinerije i potrebe domaćih termoelektranama, u odnosu na vrhunac od gotovo 33 dana pokrivanja tih potreba u oktobru 2015. i sada je blizu najnižeg nivoa u proteklih deset godina.

„AVIODIZEL“^{SM}
Kristalno čist Evro dizel
Dovoljno čist da poletite!

Kvalitet i čistoća goriva su ključni faktori koji garantuju performanse motora

*Evro dizel tretiran „Velcon“ aviofilterima
Aviofilter mehanički, kroz dve faze čišćenja, odstranjuje i najmanje mikročestice iz dizel goriva što rezultuje nizom prednosti koje utiču na bolje performanse motora.

Dostupno na EKO pumpama:
Novi Beograd, Gnjani, Palićka, Papan, Vidin,
Borča, Vidikovac, Bežanija, Sopot, Požarevac,
Bačica 2, Obrenovac, Zrenjanin, Subotica, Niš 1,
Leskovac, Vranje, Čačak 1, Gornji Milanovac,
Pojate, Ibarska, Čuprija 1 i 2, Žodnik 1 i 2,
Pančevački put, Umka 2, Mladenovac, Kikinda,
Uskoro na svim EKO pumpama u Srbiji!

EKO

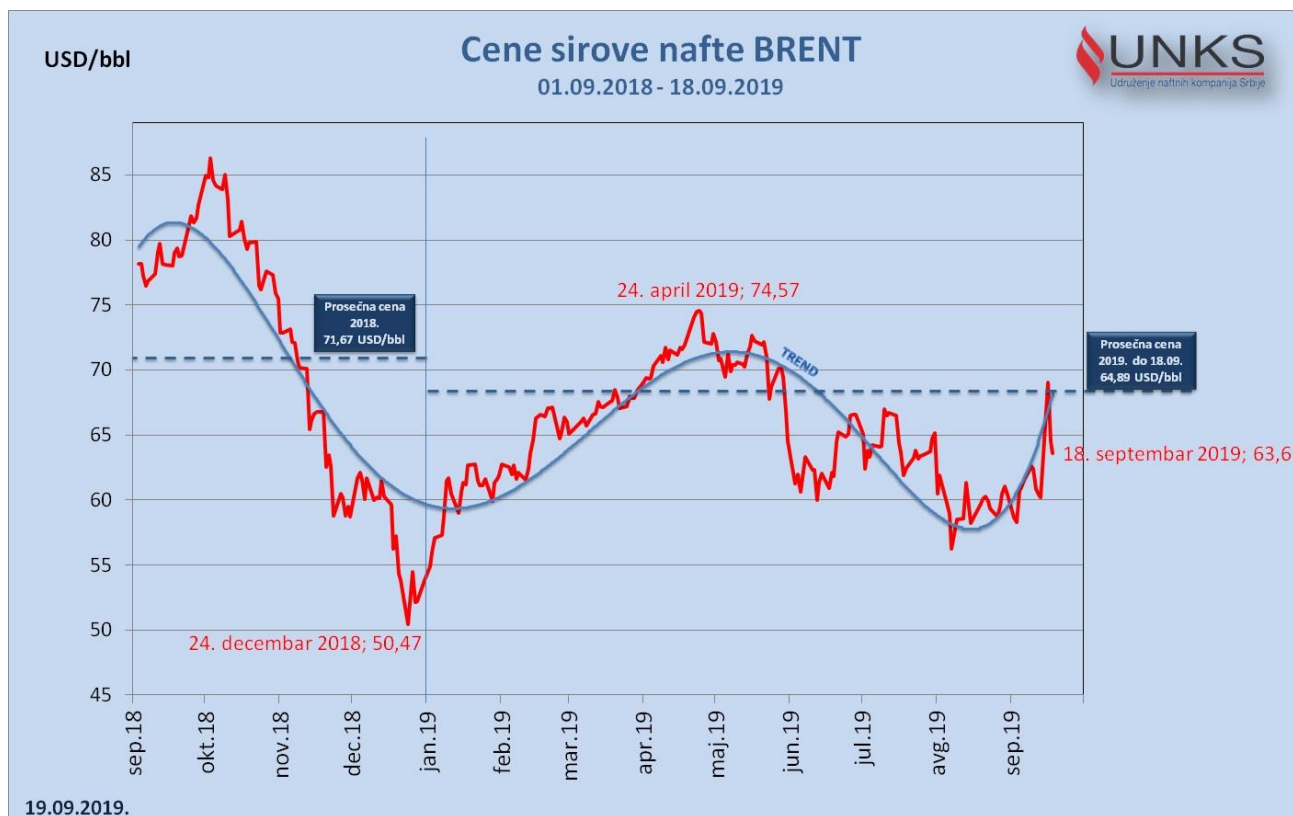
www.ekoserbia.com

Hedž fondovi ulažu na rast cena nafte

LONDON - Investicioni fondovi, ali i drugi veliki špekulanti, su dramatično nakupili broj fjučersa severnomorske nafte Brent i opcionih ugovora koji se odnose na oko 122 miliona barela nafte, pojačavajući trend koji je registrovan i pre napada na saudijska naftna postrojenja.

Kako prenosi **Reuters**, nakon što su se poslednjih meseci nagomilali na pozicijama rastućih cena nafte, trgovci su počeli da se klade na opcije odmrzavanja u trgovinskom ratu SAD-Kina. Minuli napadi na Saudijsku Arabiju verovatno su preko noći doveli do likvidacije kratkih pozicija, jer su ulagači pohitali da obezbede duge opcione ugovore za sirovu naftu.

GAS

Bugarski sud vratio posao izgradnje deonice Turskog toka Arkadu

SOFIJA - Bugarski vrhovni upravni sud saopštio je u ponedjeljak da je odbacio žalbu konzorcijuma Gasni razvoj i proširenje u Bugarskoj (DZZD), protiv odluke tamošnjeg tržišnog regulatora o izboru izvođača radova za izgradnju bugarskog produžetka gasovoda Turski tok.

Odluka suda potvrdila je odluku Komisije za zaštitu konkurencije da će bugarski deo Turskog toka graditi saudijski konzorcijum Arkad.

Konzorcijum na čelu sa saudijskim Arkad inženjeringom pobedio je u aprilu na tenderu za nabavku opreme i izgradnju projekta izgradnje bugarske deonice Turskog toka, koji je Bulgartransgas nazvao Balkanski tok.

HRONOLOGIJA

Arkad je ponudio izgradnju gasovoda za 1,29 milijardi evra (1,44 milijarde dolara) u roku od 250 dana ili za 1,10 milijardi evra (1,22 milijarde dolara) u roku od 615 dana.

Međutim krajem maja, Bulgartransgas je odlučio da diskvalifikuje konzorcijum, rekavši da nije dostavio sve relevantne dokumente na vreme.

Bulgartransgas je nakon toga ugovor dodelio DZZD-u, koji je u međuvremenu smanjio svoju ponudu na 1,10 milijardi evra, sa rokom od 615 dana, istu cenu koju je ponudio Arkad.

Arkad se žalio na odluku Bulgartransgasa pred bugarskom komisijom za zaštitu konkurencije i pobedio u tom slučaju krajem juna.

Početkom jula DZZD je podneo žalbu na prvobitnu odluku pred vrhovnim upravnim sudom, ponovo otvorivši pravni spor.

Bugarska deonica Turskog toka najranije spremna na leto 2021.

LONDON - Bugarski operator gasnog transportnog sistema Bulgartransgas objavio je u sredu da je potpisao ugovor s konzorcijumom koji predvodi saudijski Arkad Engineering za nabavku materijala i opreme, izradu investicionog dizajna, izgradnju i puštanje u pogon bugarskog dela produžetka gasovoda Turski tok u Evropu.

Bugarska sekcija gasovoda duga je 474 km i ide od Nove Provadije do mesta povezivanja Kirevo/Zaječar na granici između Bugarske i Srbije, uz pomoć dve kompresorske stanice. Prema ugovoru, Arkad Engineering sada ima 615 kalendarskih dana da završi gasovodni deo projekta.

Izvođač radova mora završiti izgradnju početne deonice od 308 km koja ide od kompresorske stanice Polski Senovec koja se nalazi u opštini Polski Trambeš, do bugarsko-srpske granice u roku od 250 kalendarskih dana, saopštio je Bulgartransgas.

Arkad će zatim morati da izgradi preostalih 166 km projekta, od Polskog Senoveca do Zlatine, u opštini Provalida, do kraja roka od 615 dana.

Iz Arkada je ranije rečeno **S&P Global Platts-u** da će konzorcijum biti spreman da započne građevinske radove odmah nakon potpisivanja ugovora.

Pod pretpostavkom momentalnog početka građevinskih radova i potpunog poštovanja 615-dnevnog hodograma, projekt bi bio spreman za oko 20 meseci, odnosno do leta 2021.

Inače, očekuje se da će projekat gasovoda Turski tok, od Rusije do Turske, biti završen do decembra ove godine, što znači da će Gasprom morati da pričeka barem leto 2021. kako bi mogao tim putem gas transportovati dalje u Evropu.

Снага
природе

Партнерство са природом
трајна је **ИНВЕСТИЦИЈА**

Tripartitni pregovori o tranzitu gasa preko Ukrajine

BRISEL - Rusija i Ukrajina održale su u četvrtak u Briselu treći krug razgovora uz posredovanje Evropske unije o tranzitu ruskog prirodnog gasa u Evropu, bez konkretnog dogovora.

Moskva i Kijev pregovaraju o novom dugoročnom sporazumu o protoku gasa koji delom zadovoljava potrebe EU, pre nego što trenutni ugovor istekne u januaru, prenosi **RFE/RL**.

Posle sastanka, na kome su uz referentne gasne i gasovodne kompanije, učestvovali i ministri energetike dve zemlje, potpredsednik Evropske komisije zadužen za energetiku Maroš Šefčović rekao je da je „određeni osećaj hitnosti zaista prisutan u sobi“.

Šefčović je rekao da su se strane "načelno složile da će budući ugovor biti zasnovan na zakonodavstvu i pravilima EU."

Još uvek mora biti postignut dogovor o trajanju ugovora, količini tranzita gasa i tarifama, navodi EU zvaničnik.

Kijev je započeo pregovore u Briselu podržavajući predlog EU da novi ugovor bude na deset godina, uz godišnji tranzit od najmanje 60 milijardi kubnih metara (bcm), ili oko 75 odsto onoga što je Rusija poslala preko Ukrajine prošle godine.

Polazni stav Rusije bio je da se sklopi ugovor na godinu dana, što se poklapa sa rokovima završetka izgradnje gasovoda Severni tok 2 i Turski tok, čime Gasprom dobija alternativne puteve snabdevanja Evrope i Turske sa ukupno preko 70 bcm prirodnog gasa.

Nakon razgovora u Briselu, ministri energetike Rusije i Ukrajine, Aleksandar Novak i Olesij Orzhe, rekli su da su se strane dogovorile da će se ponovo sastati do kraja oktobra

Buduća Evropska komisija gradi klimatsku strategiju na prirodnom gasu

BRISEL - **Euractiv** prenosi u sredu da se nova Evropska komisija, kojom rukovodi Nemica Ursula von der Leyen opredelila za podršku prirodnom gasu u budućem evropskom energetsom miksu koji treba da vodi do zacrtanog cilja dekarbonizacije kontinenta do 2030. godine.

Florian Ermakora, šef sektora veleprodajnih tržišta električne energije i gasa u Direkciji za energetiku Komisije, izjavio je da će u srži strategije biti potencijal dekarbonizacije koji donosi prirodni gas.

"Prirodni gas je fosilno gorivo - to je jedan od dinosaurus", kazao je. „Ali taj dinosaurus nam je za sada potreban. Zato što vidimo da možemo postići veliku dekarbonizaciju zamenom uglja gasom“, rekao je on na energetske konferenciji koju je 12. septembra organizovala u Briselu Firentinska škola regulacije.

Novi i bivši čelnik Evropske komisije, Ursula von der Leyen i Jean-Claude Juncker – Foto AP

"Vetar i sunce ne mogu sami to postići, nešto im treba dodatno", nastavio je Ermakora i dodao: "Potreban nam je prirodni gas jer se on može uskladištiti, fleksibilno proizvoditi i troškovno efikasnije transportirati od električne energije."

REGION

Crna Gora: preko 100 miliona evra od akciza na gorivo

PODGORICA – Crna Gora je od akciza na gorivo za osam meseci ove godine prihodovala 100,53 miliona evra, što je za 3,68 odsto više nego u istom periodu 2018. godine, saopšteno je **Dnevnim novinama** u Ministarstvu finansija.

Akciza na litar eurodizela, koji prema poslednjem obračunu košta 1,21 evra, iznosi 44 centa. Kada je reč o eurosuperu 95 i 98, crnogorska država po litru tog goriva, na cenu od 1,29 odnosno 1,33 evra, ubira 55 centi.

Iz Ministarstva finansija su dodali da prihodi od akciza na mineralna ulja i njihove derivate čine 8,56 odsto ukupnih prihoda budžeta za osam meseci.

Kada je reč o prošloj godini, u državni budžet se po osnovu akciza na gorivo slilo 163,7 miliona evra.

U Ministarstvu su najavili da će se, prema programu rada vlade, Zakon o akcizama menjati u četvrtom kvartalu, krajem godine.

Prema poslednjim podacima iz Biltena Ministarstva ekonomije, cena eurosopera 95 u Crnoj Gori viša je od proseka u regionu, dok je eurodizel jeftiniji od prosečne regionalne vrednosti.

Poskupelo gorivo u Hrvatskoj – ne zbog situacije na Bliskom istoku

ZAGREB - Od utorka je skuplje gorivo u Hrvatskoj – pa prosečan rezervoar od 50 litara sada košta četiri kune više za benzin, pet za dizel i dve za autogas, prenosi **SEEbiz**.

Gostujući u RTL-u, naftni stručnjak Mirko Skalicki rekao je da ovo povećanje nije posledica skoka cena nafte zbog napada na sirijska naftna postrojenja.

"Hrvatska je vezana za cenu naftnih prerađevina na Mediteranu, a pred zimu je uobičajeno da cene rastu. Ako se situacija oko Saudijske Arabije i bude reflektovala na cene na hrvatskim pumpama, onda će do toga proći i nekoliko nedelja", smatra Skalicki

**OMV USLUGE
PLATITE SVOJE RAČUNE**

iPay

- ✓ 24h/7
- ✓ Bez provizije u julu
- ✓ Sve na jednom mestu

Sve dodatne informacije možete pronaći na ipay.rs

www.omv.rs [f OMV Srbija](#) [free wifi](#)

WE CARE MORE

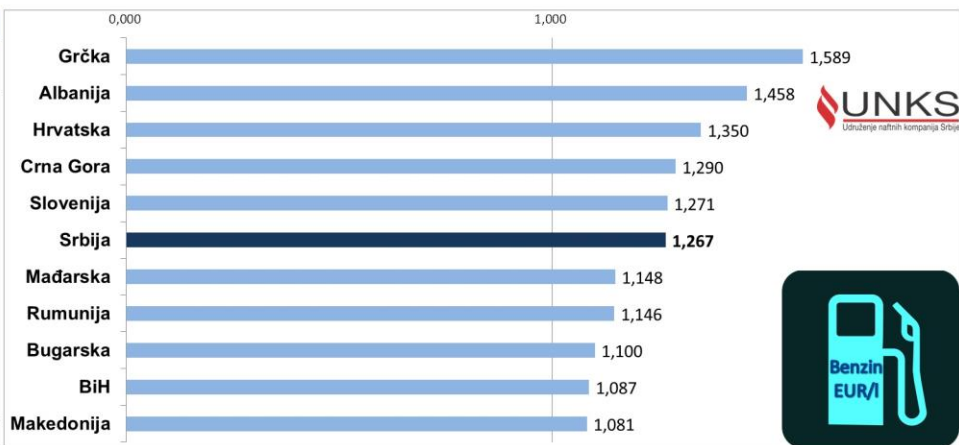
Energija za bolji život. **OMV**

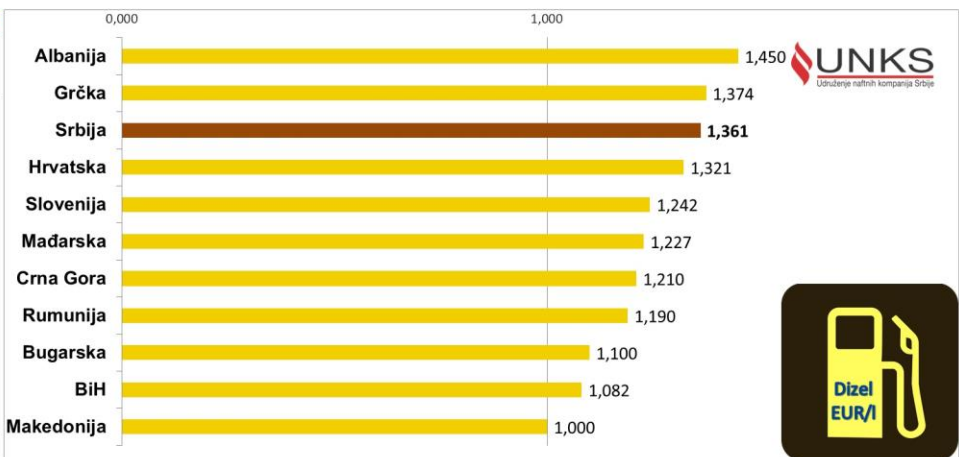

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 16.09.2019. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

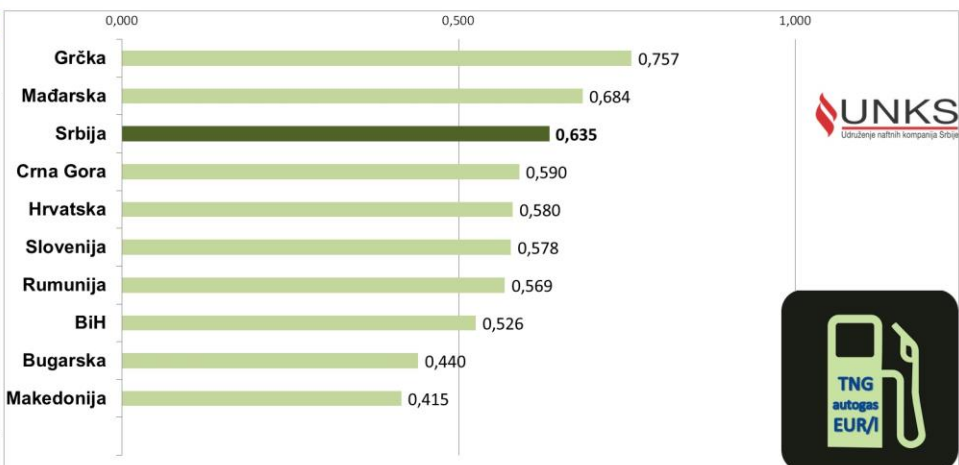
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,589	26,78%
Albanija	1,458	16,31%
Hrvatska	1,350	7,69%
Crna Gora	1,290	2,93%
Slovenija	1,271	1,38%
Srbija	1,267	1,13%
Mađarska	1,148	-8,41%
Rumunija	1,146	-8,57%
Bugarska	1,100	-12,23%
BiH	1,087	-13,29%
Makedonija	1,081	-13,72%
Prosečna cena u regionu		1,253

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,450	17,61%
Grčka	1,374	11,48%
Srbija	1,361	10,45%
Hrvatska	1,321	7,22%
Slovenija	1,242	0,79%
Mađarska	1,227	-0,41%
Crna Gora	1,210	-1,82%
Rumunija	1,190	-3,46%
Bugarska	1,100	-10,77%
BiH	1,082	-12,24%
Makedonija	1,000	-18,85%
Prosečna cena u regionu		1,232

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,757	31,13%
Mađarska	0,684	18,53%
Srbija	0,635	9,98%
Crna Gora	0,590	2,20%
Hrvatska	0,580	0,54%
Slovenija	0,578	0,07%
Rumunija	0,569	-1,49%
BiH	0,526	-8,97%
Bugarska	0,440	-23,82%
Makedonija	0,415	-28,17%
Prosečna cena u regionu		0,577

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave